

NSD
NÄRINGSLIVETS
SKATTE-
DELEGATION

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
103 33 Stockholm

Er referens:
Fi2024/01073

Stockholm, 2024-11-14

Remissyttrande

SOU 2024:32 Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier

Näringslivets Skattedelegation (NSD) lämnar synpunkter på utredningens förslag till åtgärder som syftar till att hindra bedrägerier avseende mervärdesskatt (nedan moms).¹

Sammanfattande synpunkter

- Utredningen har valt att begränsa arbetet till momskaruseller. NSD menar att en bredare kartläggning hade behövts för att identifiera olika bedrägliga tillvägagångssätt och relevanta åtgärder för att motarbeta dessa på sätt som är hållbara över tid.
- Utredningen föreslår att ett momsregistreringsnummer ska visas som ogiltigt i VIES om påtaglig risk finns för momsundandragande samt att en möjlighet införs till interimistiskt beslut, utan föregående kommunikation. NSD ifrågasätter om detta är proportionerliga åtgärder. Karusellbedrägerierna har förekommit under en tid där Skatteverkets kontroller nått bottennivåer.
- Utredningen bedömer att fler kontroller behövs för att identifiera och förhindra bedrägerierna. NSD anser att detta är en kraftig underdrift och vill snarare påtala att kontrollen generellt behöver vara såväl noggrannare som mer frekvent.
- Utredningen föreslår att beslut får ske att inte registrera eller avregistrera den som uteslutande eller så gott som uteslutande använder registreringen för momsundandragande eller om det finns en påtaglig risk för momsundandragande. NSD delar utredningens bedömning och finner åtgärden nära sammankopplad med behovet av ökade och mer noggranna kontroller.
- Utredningen föreslår en att möjlighet införs för Skatteverket att fatta ett särskilt beslut om att en viss överskjutande ingående moms inte ska tillgodoräknas på skattekontot under pågående kontroll av momsdeklaration. NSD delar utredningens bedömning.

Utöver ovanstående synpunkter anser NSD

- Att Skatteverkets kunskap behöver öka om företagande, nya affärsmodeller och handelsmönster för att kunna identifiera riskfyllda beteenden och bedrägerier.
- Att informationen och utbytet mellan EU:s medlemsstater behöver stärkas.
- Att en bättre samverkan behövs mellan utredningar, myndigheter och näringslivet för att identifiera gemensamma utmaningar och lösningar.
- Att brister i den digitala infrastrukturen, i register och i informationen måste åtgärdas och att det digitala samarbetet behöver förbättras mellan myndigheter.
- Att momskompetensen hos Skatteverket behöver höjas och att generella, kraftfulla förenklingar behövs i momsregelverket. Detta för att frigöra resurser hos företagen, Skatteverket och domstolarna som kan överföras till kontrollverksamhet.

¹ SOU 2024:32 [Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier - Regeringen.se](#)

Synpunkter på utredningens förslag

Utredningens uppdrag & kartläggning av bedrägerier

Enligt utredningsdirektiven² skulle utredningen bland annat undersöka hur bedrägerier och skatteundandragande på momsområdet går till. Utredningen har, av tidsskäl, valt att begränsa arbetet till karusellbedrägerier.

I utredningen anges att under åren 2019–2020 har storskaliga angrepp mot det svenska momssystemet genomförts avseende handel med mobiltelefoner och teletjänster (Missing Trader Intra-Community fraud, MTIC). Det finns inga säkra siffror på MTIC-bedrägeriernas aktuella omfattning i Sverige. Avseende åren 2017–2021 hade Ekobrottsmyndigheten förundersökningar som omfattade brottslighet gällande momsbelopp om totalt 4–6 miljarder kronor.³

NSD efterfrågar kraftfulla åtgärder för att stoppa bedrägerier och fusk. NSD saknar i utredningen en bredare analys och beskrivning av olika former av momsbedrägerier och om och hur dessa kan sammankopplas med bedrägerier och brottslighet i stort.

Brottsvinsterna i Sverige från den kriminella ekonomin uppskattas uppgå till 100 - 150 miljarder kronor per år.⁴ Polismyndighetens rapport⁵ beräknar de svarta inkomsterna till 91 miljarder kr, bidragsbrott 8,2 miljarder kr, bedrägerier 7,5 miljarder kr, avfallsbrottslighet 6,1 miljarder kr och narkotikamarknaden till 2,8 miljarder kr. Därtill uppskattar Svensk Försäkring och Larmtjänst att försäkringsbedrägerier uppgår till 3,5–7 miljarder kr per år.⁶ Det senaste året har även en svensk IT-entreprenör⁷ arbete uppmärksamrats. Med stöd av AI har 55 miljoner leverantörsfakturor från svenska myndigheter, regioner och kommuner undersökts. Syftet har varit att med statistiska analyser öka kunskapen om hur AI kan länka samman information för att hitta spår och mönster. Denna granskning har avslöjat stora brister i myndigheternas kontroller och att AI med enkla medel kan identifiera slöseri, bedrägerier och fusk.⁸

NSD vill påpeka att ovanstående redogörelser om bedrägerier och brottslighet sannolikt även innebär oredovisade momsintäkter, felaktiga momsavdrag, felaktig kommunal och statlig momskompensation. Om ovanstående beaktats i utredningens arbete kunde även andra åtgärder undersökts och föreslagits. NSD menar att en bredare kartläggning hade behövts för att identifiera olika bedrägliga tillvägagångssätt och relevanta åtgärder för att motarbeta dessa på sätt som är hållbara över tid.

Visning av registreringsnummer som ogiltigt i VIES

Utredningen föreslår att Skatteverket får besluta att ett momsregistreringsnummer ska visas som ogiltigt i VAT information exchange system, VIES, om det finns en påtaglig risk för att den som är registrerad kommer att använda registreringsnumret för momsundandragande.

---

² Dir. 2022:54 [Åtgärder för att förhindra mervärdesskattebedrägerier - Regeringen.se](#)

³ SOU 2024:32 Sid 13

⁴ Sid 68, 2024, [Kriminella entreprenörer](#), Amir Rostami Hernan Mondani

⁵ 2024 [Kriminell ekonomi beskrivs i ny rapport från polisregion Stockholm | Polismyndigheten](#)

⁶ 2024 [Svensk Försäkrings och Larmtjänsts rapport Försäkringsbedrägerier i Sverige 2023](#)

⁷ 2024 [Jens Nylander synar staten med hjälp av AI, Jens Nylander](#)

⁸ 2024 [Så avslöjar han rekordslöseriet – "Kan spara minst 90 miljarder" | Tidningen Näringslivet](#)

NSD

N Ä R I N G S L I V E T S S K A T T E - D E L E G A T I O N

Det ska vara fråga om en påtaglig risk och inte en obetydlig, oklar eller avlägsen risk, utan en klar och konkret risk. Förslaget omfattar även möjlighet för Skatteverket att fatta ett sådant beslut interimistiskt, utan föregående kommunikation.⁹

Vid momskaruseller utnyttjas de gemenskapsinterna reglerna för EU-handel, momsregistreringsnumret och VIES-systemet. NSD delar utredningens bedömning om att behov kan finnas av förändringar men ifrågasätter om ovanstående beviskrav och interimistiska beslut är en proportionerlig åtgärd.

Sverige har varit utsatt för karusellbedrägerier under en tid där Skatteverkets kontroll har nått bottennivåer (se statistik nedan). Konsekvenserna kan bli förödande om fel företag drabbas. Vidare är komplexiteten i regelverket avseende EU-handel sådan att risk finns att föreslagna åtgärder inte blir träffsäkra om de inte kombineras med ökade och mer noggranna kontroller samt kraftfulla förenklingsåtgärder.

Av de momsregistrerade företagen är 99 procent små eller medelstora företag och en procent är stora företag.¹⁰ Sverige är ett litet land med omfattande internationell handel. Det är främst de stora företagen men även många små och medelstora företag som bedriver internationell handel. Vid VAT-nummerkontroll, identifiering av gränsöverskridande handel via VIES för att identifiera bedrägerier, är det viktigt att känna till att så stor andel som 60–80 procent av all EU-handel är koncernintern.¹¹ Stora företag vittnar om naturliga avvikelser i VIES-rapporteringen i en internationell koncern. Medlemsstaterna har exempelvis olika syn på vad som utgör vara eller tjänst, tillämpning av delnings-/huvudsaklighetsprincipen, förmedlingar, när en beskattningsgrundande händelse uppkommer osv. Vidare innebär långa transportkedjor, omlastningar, tillfälliga lagringar i terminaler, konsignationslager, avropslager, att en vara byter ägare eller att varan hastigt omdirigeras under pågående transport. Allt detta kan medföra att avvikelser i rapporteringen är svårt att undvika.

Till detta ska läggas att det inte är ovanligt med fall där svenska juridiska personer i en koncern kan ha flera svenska och utländska VAT-nummer. Affärsområden kan spänna över flera juridiska personer vilket kan medföra att misstag uppkommer genom att fel VAT-nummer åberopas i en köp- eller säljtransaktion. Det är således svårt att helt förhindra sådana felaktigheter när tusentals transaktioner sker varje dag.

Ovanstående innebär således stora avvikelser i VIES-rapporteringen utan att det rör sig om vare sig skatteundandragande eller bedrägerier. Komplexiteten i momsreglerna i kombination med affärsmodeller och handelsmönster medför ett mycket svåröverskådligt skattelandskap.

Aktörer som har kunskap om momssystemet och som samtidigt har bedrägeriavsikter, kommer däremot att säkerställa att avvikelser i VIES inte rapporteras. Värdet av VIES-kontroller får därför inte överskattas utan behöver kompletteras med en generellt ökad kontroll med fler skarpa kontrollverktyg.

---

⁹ SOU 2024:32 Sid 14-15, avsnitt 6

¹⁰ [Statistikportalen | Skatteverket](#)

¹¹ [Handledning för beskattning av inkomst vid 2013 års taxering](#), del 3, sid 1459

Åtgärder för stärkt kontroll

Utredningen redovisar statistik som visar att momskontroller avseende momsåterbetalning ligger på de lägsta nivåerna sedan år 2013. Statistiken visar att antalet utredningar kraftigt har sjunkit under en tioårsperiod, från 18 619 utredningar år 2013 till 8 287 utredningar år 2022. Utredningen bedömer att det finns ett behov av fler kontroller för att identifiera och förhindra bedrägerierna. Utredningen föreslår åtgärder som förenklar och förbättrar möjligheterna till kontroll vid nyregistrering och vid ändring av registrerade uppgifter. Utredningen föreslår att Skatteverket får förelägga den som ansöker om momsregistrering att lämna uppgift om företrädare och ägare. Utredningen föreslår en möjlighet att vägra registrering eller att avregistrera ett företag som trots föreläggande inte lämnar begärda uppgifter. Vidare förekommer enligt Skatteverket falska identiteter i cirka 25–30 procent av de brottsutredningar som hanteras av skattebrottsenheten på Skatteverket. Utredningen föreslår att Skatteverket bör ha en möjlighet att begära pass, identitetskort eller motsvarande vid personlig inställelse.¹²

NSD delar utredningens bedömning om ökad kontroll och vill snarare påtala att kontrollen generellt behöver vara såväl noggrannare som mer frekvent. NSD konstaterar att Skatteverket bekräftar¹³ att man i decennier känt till att kriminella använt myndighetens beskattningsregister för bedrägerier. NSD vill också hänvisa till OECD:s rapport som visar antalet svenska skatterevisioner för 2021 var nere på så låga nivåer som 1 562. Även om mätmetoderna varierar mellan länder är det värt att notera att Danmark rapporterar 65 000 revisioner och Holland 770 000.¹⁴ NSD vill även hänvisa till Skatteverkets budgetunderlag¹⁵ som anger följande: "Inom beskattningsverksamheten har kontrollnivåerna minskat på grund av att vi har behövt prioritera andra arbetsuppgifter. Det gör att vi närmar oss kontrollnivåer som inte är rimliga för att kunna bibehålla förtroendet och minska skattefelet."

NSD konstaterar således att behovet av ökad kontroll är en kraftig underdrift och att detta borde vara den första och givna åtgärden för att identifiera och bekämpa momsbedrägerier.

Avregistrering eller nekad registrering vid bedrägerier

Utredningen föreslår att Skatteverket får besluta att inte registrera eller avregistrera den som utslutande eller så gott som utslutande använder registreringen, eller om påtaglig risk finns, för momsundandragande.¹⁶ NSD delar utredningens bedömning om detta behov men finner åtgärden nära sammankopplad med behovet av ökade och noggrannare kontroller för att på bästa sätt kunna avgöra att förutsättningar finns för åtgärden.

Avräkningsspärr på skattekontot

Utredningen föreslår att det införs en möjlighet för Skatteverket att fatta ett särskilt beslut om att en viss överskjutande ingående moms inte ska tillgodoräknas på skattekontot under tiden som det pågår en kontroll av en momsdeklaration. Förslaget innebär att Skatteverket får tid att slutföra en inledd utredning utan att beloppet som omfattas av kontrollen kan användas för avräkning inom skattekontot, exempelvis för betalning av andra skatter.¹⁷ NSD delar utredningens bedömning.

---

¹² SOU 2024:32 Sid 15-18, avsnitt 7

¹³ 2024 [Skatteverket lovar krafttag mot brottslingarna](#)

¹⁴ OECD [Data tables | READ online](#)

¹⁵ Sid. 6 [Skatteverkets budgetunderlag 2024 - 2026.pdf](#)

¹⁶ SOU 2024:32 Sid 20, avsnitt 8

¹⁷ SOU 2024:32 Sid 20, avsnitt 9

NSD

NÄRINGS- LIVETS SKATTE- DELEGATION

Övervägande om omvänd betalningsskyldighet

Utredningen har övervägt om det finns skäl att slopa tröskelvärdet och att utöka tillämpningen för fler varu- eller tjänstetyper. Utredningen anser att sådana åtgärder inte är proportionerliga med hänsyn till den administrativa bördan eller att skäl i övrigt finns för detta. NSD delar denna bedömning.

Övriga synpunkter

Ökad kunskap om företagande

Utöver ovanstående synpunkter anser NSD att Skatteverkets kunskap behöver öka om företagande, nya affärsmodeller och handelsemönster för att kunna identifiera riskfyllda beteenden som kan innebära bedrägerier.

Bättre informationsutbyte mellan EU:s medlemsstater

Utbytet mellan EU:s medlemsstater behöver stärkas vilket bekräftas av de slutsatser som återfinns i en EU-rapport från 2021. Den information som medlemsstaterna utbyter är av begränsad kvalitet och används inte i stor utsträckning. Medlemsstaterna säkerställer inte kvaliteten och fullständigheten hos uppgifterna innan de skickas vidare. Information som utbyts automatiskt är underutnyttjad.¹⁸

Bättre samverkan mellan olika myndigheter & med näringslivet

Vidare påtalas i ett flertal olika utredningar att myndigheter, kommuner och regioner generellt behöver utöka kontrollen. En bättre samverkan behövs mellan olika utredningar, myndigheter och med näringslivet för att identifiera gemensamma utmaningar och lösningar, exempelvis hur AI och robotar kan användas för att identifiera avvikelser.

Åtgärda digitala brister

Vidare behöver digitala brister åtgärdas. Sådana finns i dag i samarbetet mellan myndigheter, i den digitala infrastrukturen, i register och i informationen.¹⁹

Höj moms kompetensen & genomför kraftfulla förenklingar

Momsregelverket är över lag mycket komplext och den totala kostnaden för att administrera momsen för svenska företag uppgår till 17,5 miljarder kr per år.²⁰ Kunskapen om reglerna kan skilja sig mycket åt mellan stora företag med egen skattekompens och mindre företag som är mer beroende av information från rådgivare och Skatteverket. Även Skatteverket har brister i moms kompetensen och medger ett generellt problem att behålla personal och utveckla nödvändig kompetens.²¹ Generella förenklingar i komplexa momsregler skulle kunna frigöra stora resurser hos företagen, Skatteverk och domstolarna. Sådana resurser skulle Skatteverket kunna överföra till kontrollverksamheten.

---

¹⁸ [2021](#) The European Court of Auditors special report: Exchanging tax information in the EU: solid foundation, cracks in the implementation

¹⁹ [Digitalisering och AI för korrekta utbetalningar \(regeringen.se\)](#), [Bolag och brott - Regeringen.se](#)

²⁰ Komplettera med länk onsdag när rapporten släpps [format?]

²¹ Skatteverkets rapport om moms kompetensen 140408 dnr: 410-267872-14/1211

NSD
NÄRINGSLIVETS
SKATTE-
DELEGATION

NÄRINGSLIVETS SKATTEDELEGATION

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Johan Fall'.

Johan Fall

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Anna Sandberg Nilsson'.

Anna Sandberg Nilsson

NSD
NÄRINGSLIVETS
SKATTE-
DELEGATION

Huvudmän i NSD är:

**Stockholms Handelskammare * Föreningen Svenskt Näringsliv * Svensk Industriförening
Svenska Bankföreningen * Svensk Försäkring * Fastighetsägarna Sverige**

Kansli: Postadress 114 82 Stockholm, Besöksadress Storgatan 19
Telefon 08/553 430 00, Telefax 08/553 430 99